

ΕΘΝΙΚΟ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
*Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και
Βιώσιμης Ανάπτυξης*

Ασημακοπούλου Βασιλική, Ερευνήτρια Β΄

Τηλ: +30 210 810 9135, Fax: +30 210 810 3236

e-mail: vasiliki@noa.gr

**ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΟΙ ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΑΝΗΣΥΧΙΑΣ**

Ένα σημαντικό ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE με την ονομασία «AskREACH» ξεκίνησε σε 13 χώρες της Ευρώπης με σκοπό τη δημιουργία εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα την οποία οι πολίτες της ΕΕ θα μπορούν να χρησιμοποιούν ώστε να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη Πολύ Υψηλής Ανησυχίας Χημικών Ουσιών (SVHCs) στα είδη και αντικείμενα, που σκοπεύουν να αγοράσουν.

Στην Ελλάδα το πρόγραμμα υλοποιείται με τον συντονισμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών και με τη συνεργασία του ECOCITY.

Όπως είναι γνωστό, υπάρχουν χημικές ενώσεις επιβλαβείς τόσο για τον άνθρωπο όσο και για το περιβάλλον. Το πρόγραμμα LIFE AskREACH (LIFE16 GIE/DE/000738) έχει σκοπό να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες, τους εμπόρους λιανικής και τη βιομηχανία σε περισσότερες από 13 Ευρωπαϊκές χώρες για τις Ενώσεις Πολύ Υψηλής Ανησυχίας (Substances of Very High Concern, SVHCs) που βρίσκονται σε διάφορα αντικείμενα.

Οι καταναλωτές θα μπορούν να κάνουν χρήση μιας εφαρμογής στο Smartphone τους, ώστε να σαρώνουν το barcode του αντικειμένου που ενδιαφέρονται να αγοράσουν και να παίρνουν πληροφορίες για ενώσεις αυτής της κατηγορίας ή να στέλνουν ερωτήματα στους προμηθευτές. Η ευρωπαϊκή νομοθεσία REACH που ρυθμίζει θέματα που σχετίζονται με χημικές ουσίες παρέχει το νομοθετικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο κινείται το πρόγραμμα.

Οι Ενώσεις Πολύ Υψηλής Ανησυχίας (Substances of Very High Concern, SVHCs) περιλαμβάνουν καρκινογόνες ουσίες, ορμονικούς διαταράκτες και ενώσεις ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για το περιβάλλον. Η Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για τα Χημικά (European Chemicals Regulation) REACH προβλέπει την υποχρέωση να κοινοποιούνται πληροφορίες που αφορούν στα SVHCs.

Αν κάποια ουσία αυτής της κατηγορίας είναι παρούσα σε κάποιο αντικείμενο σε ποσοστό μεγαλύτερο από 0,1% του βάρους του, θα πρέπει αυτό να γίνεται γνωστό σε κάθε εμπορικό αποδέκτη από οποιονδήποτε προμηθευτή που συμμετέχει στην εφοδιαστική αλυσίδα. Οι καταναλωτές έχουν επίσης δικαίωμα στην πληροφορία αυτή μετά από αίτημά τους και μπορούν να τη χρησιμοποιήσουν για να προβούν σε αγοραστικές επιλογές.

Προκειμένου λοιπόν να ενημερωθεί και να ευαισθητοποιηθεί το κοινό για τα δικαιώματά του στην πληροφορία, η Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (UBA) συντονίζει το ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE AskREACH σε συνεργασία με 20 συνεργάτες από 13 χώρες μέλη της ΕΕ. Το πρόγραμμα εστιάζει στους παρακάτω στόχους:

- Ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα SVHCs σε αντικείμενα, ώστε να μπορούν να κάνουν υπεύθυνες αγοραστικές επιλογές
- Ευαισθητοποίηση των προμηθευτών και ενίσχυση της συμμόρφωσής τους στο καθήκον τους για ενημέρωση των πολιτών με βάση τη νομοθεσία REACH
- Βελτίωση της ροής της πληροφόρησης σχετικά με τα SVHCs μεταξύ των καταναλωτών και των προμηθευτών
- Βελτίωση των διαδικασιών επικοινωνίας στην τροφοδοτική αλυσίδα με τελικό σκοπό την πλήρη αντικατάσταση των SVHCs στα αντικείμενα.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος θα δημιουργηθεί βάση δεδομένων, η οποία θα μπορεί να συμπληρωθεί από τους ίδιους τους προμηθευτές και κατασκευαστές με πληροφορίες σχετικά με την παρουσία SVHCs στα αντικείμενα. Πολλές μεγάλες εταιρίες έχουν ήδη εκφράσει την υποστήριξή τους στο πρόγραμμα και θα είναι από τους πρωτοπόρους που θα εισάγουν δεδομένα για τα προϊόντα τους στη βάση δεδομένων.

Η βάση δεδομένων θα συνδεθεί στη συνέχεια με μια εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα. Η εφαρμογή θα προσαρμοστεί σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ και οι πολίτες της ΕΕ θα μπορούν να τη χρησιμοποιούν για να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τα SVHCs στα αντικείμενα. Αν τα ζητούμενα δεδομένα δεν είναι διαθέσιμα θα στέλνεται αυτόματα αίτημα στον προμηθευτή του αντικειμένου.

Στους προμηθευτές θα παρέχεται ένα ακόμα εργαλείο IT που θα διευκολύνει τη διάχυση πληροφορίας στην εφοδιαστική αλυσίδα. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει καμπάνιες ευαισθητοποίησης σε όλες τις χώρες που συμμετέχουν οι οποίες θα αναπαραχθούν σε τουλάχιστον άλλες πέντε χώρες, οι οποίες δεν συμμετέχουν άμεσα στο πρόγραμμα. Τα αποτελέσματα θα είναι διαθέσιμα σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

Οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα είναι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες για θέματα χημικών, ερευνητικά και επιστημονικά κέντρα και περιβαλλοντικές και καταναλωτικές ΜΚΟ.

Στην Ελλάδα εκτιμάται πως θα συνεργαστούν σημαντικοί Οργανισμοί και Φορείς, ενώ ήδη το Γενικό Χημείο του Κράτους, ως αρμόδια αρχή για τις χημικές ουσίες στην Ελλάδα, έχει αποστείλει επιστολή στήριξης του.

Σχετική ιστοσελίδα με πληροφορίες για την πρόοδο και τα αποτελέσματα του προγράμματος θα είναι διαθέσιμη για το Κοινό από το Μάρτιο του 2018, ενώ θα είναι προσβάσιμη και μέσα από τους ιστότοπους του ΕΑΑ και του ECOCITY.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE της ΕΕ (project number LIFE16 GIE/DE/000738) και η διάρκεια του είναι από την 1η Σεπτεμβρίου 2017 ως και την 30η Αυγούστου 2022.

Περισσότερες Πληροφορίες: Δρ. Ασημακοπούλου Βασιλική
Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Τηλ: 210 8109135
e-mail: vasiliki@noa.gr